

Euroopan unionin
osarahoittama

Kyläturvallisuus

Kylien yhteisöllinen varautuminen

Keke-työpaja 5.11.2025

Ritva Pihlaja
projektipäällikkö
Kylävara-hanke

Suomen Kylät
Finlands Byar

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

Mihin kylillä varaudutaan?

arjen turvallisuus

normaaliolot

- ✓ naapuriapu
- ✓ huolenpito haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä
- ✓ yksinäisyys
- ✓ yhteisöllisyys
- ✓ luottamus
- ✓ turvallisuuden tunne
- ✓ yhteisön tuoma turva

varautuminen

vaste

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

- ✓ myrskytuhojen raivaus
- ✓ sähkökatko
- ✓ vesihuollon häiriö
- ✓ liikenneonnettomuus
- ✓ tulipalo
- ✓ kadonneen henkilön etsintä
- ✓ vakava väkivallanteko
- ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

- ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö vesihuollossa
- ✓ laaja maastopalo, evakuoinnit mahdollisia
- ✓ perhe menettää kodin tulipalossa
- ✓ vakava ympäristövahinko
- ✓ vakava epidemia tai pandemia
- ✓ vakava väkivallanteko
- ✓ haasteita päivittäistavarahuollossa
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

poikkeusolot

- ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys
- ✓ valtiojohdon julistama poikkeustila, valmiuslaki
- ✓ väestön siirtymistä ja evakointeja: osalta alueita siirrytään pois, osa alueista vastaanottaa väestöä
- ✓ väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutuilla alueilla

Liikenneonnettomuus

Kiinteistön tulipalo

Laaja maastopalo

Häiriö sähköjakelussa

Häiriö vesihuollossa

Häiriö viestintäverkoissa

Häiriö elintarvikehuollossa

Ympäristövahinko

Säteilyonnettomuus

Laajat myrskytuhot

Vakava epidemia/pandemia

Kadonneen henkilön etsintä

Huolenpito ikääntyneistä/yksin asuvista

Yksittäisen kyläläisen/perheen vakava kriisi

Laajamittainen maahantulo

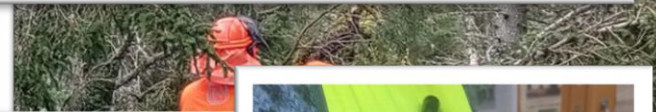
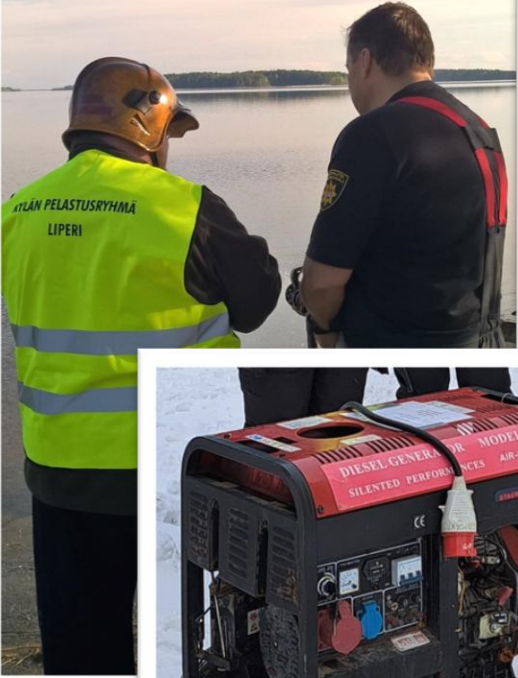
Sotilaallinen kriisi

Muu, mikä?

"pehmeä" turvallisuus

"kova" turvallisuus

Paikallinen yhteisöllinen varautuminen ja turvallisuustyö on...

Pohdi hetki omaa kylääsi

Oman kylän erityispiirteet ohjaavat sitä, millaisiin riskeihin ja uhkiin tulisi varautua.

Mitkä oheisista asioista nousevat esille erityisesti teidän kylällä?

Mitä muita uhkia, riskejä, vaaranpaikkoja ja turvallisuushuolia teidän kylällä on?

Sijainti ja maantiede

- etäisyydet: paloasema, ensihoito, terveydenhuolto, apteekit, pankit, kaupat
- luonnonvoimat: myrskytuulet, tulvat, tykkylumi, maastopalojen riski

Sähkö

- herkkyyys sähkökatkoille, ilmajohdot, maastohaasteet

Vesi

- pohjavesi, vedenottamoiden sijainti, verkoston kunto

Liikenne

- huonokuntoiset tiet, valtatiet, raskas liikenne, kevyt liikenne, ajonopeudet

Asukkaat ja ikärakenne

- ikääntyneet, lapset, yksin asuvat, kieliryhmät

Kiinteistöt

- teollisuuskiinteistöt, sähkölämmitteiset kiinteistöt ilman puulämmitystä

Tiedonkulku

- huonot puhelin- ja nettiyhteydet

Valtakunnallisen
Kylävara-
hankkeen tärkein
tehtävä
on määritellä
kylävara-
konsepti

Kylävara-hanke

1. kokoaa ja välittää tietoa kylille niiden toimiessa turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi ja erilaisiin häiriö-, onnettomuus- ja kriisitilanteisiin tai poikkeusoloihin varautumiseksi
2. tuo kylät osaksi kokonaisturvallisuudesta käytävää laajempaa keskustelua ja kehittämistä

Kylävara

- ✓ kokoaa
- ✓ viestii
- ✓ välittää
- ✓ verkostoi
- ✓ konseptoi

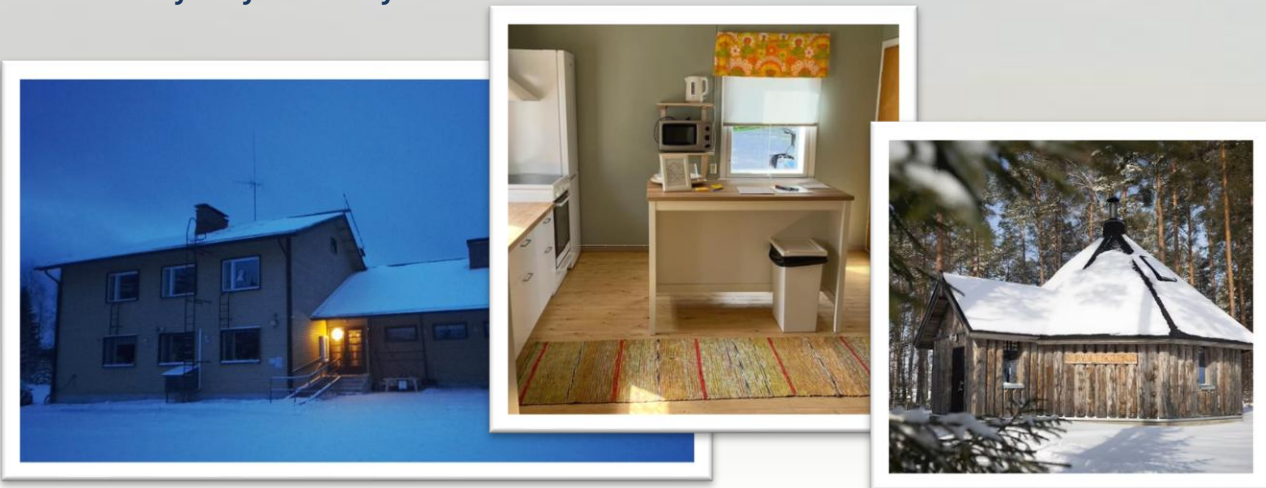

Euroopan unionin
osarahoittama

Ajankohtaista Kylävara-hankkeessa

Kylätalokartoitus

- ✓ Kartoituksessa kootaan tiedot kylillä sijaitsevista yhteisöllisistä kiinteistöistä ja kohteista, jotka voivat toimia erilaisissa häiriö-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa kyläläisten kokoontumispaikkana ja infopisteenä
- ✓ Tiedot välitetään myös kunnille ja hyvinvointialueille
- ✓ Kartoitus tehdään yhteistyössä maakunnallisten kyläyhdistysten kanssa koko Suomessa

Kyläradiot

- ✓ Miten tieto kulkee, kun tavanomaiset viestintäkeinot eivät toimi?
- ✓ Kyläradiot kiinnostavat alueiden toimijoita kautta Suomen
- ✓ Neuvonnan, tiedon ja koordinoinnin tarve on suuri
- ✓ Kyläradiot ovat osa kylävara-konseptia
- ✓ Kyläradio-hanketreffien 3.6.2025 tallenne ja materiaalit: suomenkylat.fi/materiaalipankki

Kylätalosta kylävalmiustalo: varustelistaa

- ✓ tie perille
- ✓ talvilämmin tai lämmitettävissä kohtuullisen ajan kuluessa
- ✓ tulisijat, riittävästi polttopuita
- ✓ sähköistetty, aggregaatti tai valmius kytkennälle
- ✓ sisä-WC / ulkokäymälä
- ✓ puhdistuspyyhkeitä
- ✓ juokseva vesi / porakaivo; pumpun toiminta varmistettu sähkökatkoissa
- ✓ varakanisteri polttoainetta
- ✓ invaramppi / luiska
- ✓ kylmäkalusto
- ✓ vesikanistereita, kannellisia sankoja
- ✓ keittiö, vararatkaisuna kaasuliesi ja pullot
- ✓ ulkona grillikota / laavu ruuan valmistukseen / soppatykki
- ✓ retkikeittimiä, hiiligrillejä
- ✓ kertakäyttöastioita
- ✓ kolmen päivän kotivara
- ✓ hyvin säilyvää, kylmänä syötävää ruokaa
- ✓ villasukkia
- ✓ makuualustoja, makuupusseja, huopia
- ✓ tulitikut, tulentekovälineet, kynttilöitä
- ✓ taskulamppuja ja led-lyhtyjä
- ✓ paristoja
- ✓ isoja ulkotulia
- ✓ vedenpuhdistustabletteja
- ✓ roskapusseja ja jätessäkkejä
- ✓ teippiä ja muovia ilmanvaihtoaukkojen ja ikkunoiden tiivistämiseen (laskeumalta suojaautuminen)
- ✓ patteriradio
- ✓ paristoja
- ✓ varavirtalähde powerbank
- ✓ alkusammutusvälineet
- ✓ ensiapuvälineet
- ✓ työkaluja, ilmastointiteippiä
- ✓ kyläradio
- ✓ sydäniskuri

Kyläradio: keino varmistaa tiedonkulku, kun tavanomaiset viestintäkanavat eivät toimi

Kyläläisillä on käsiradiopuhelimet, joilla he pitävät keskenään yhteyttä kylän sisällä.

Koska välimatkat ovat pitkät, kylätaloille asennetaan tukiasemat parantamaan kuuluvuutta.

Tukiasemien sähkönsaanti varmistetaan auton akulla tai aggregaatilla.

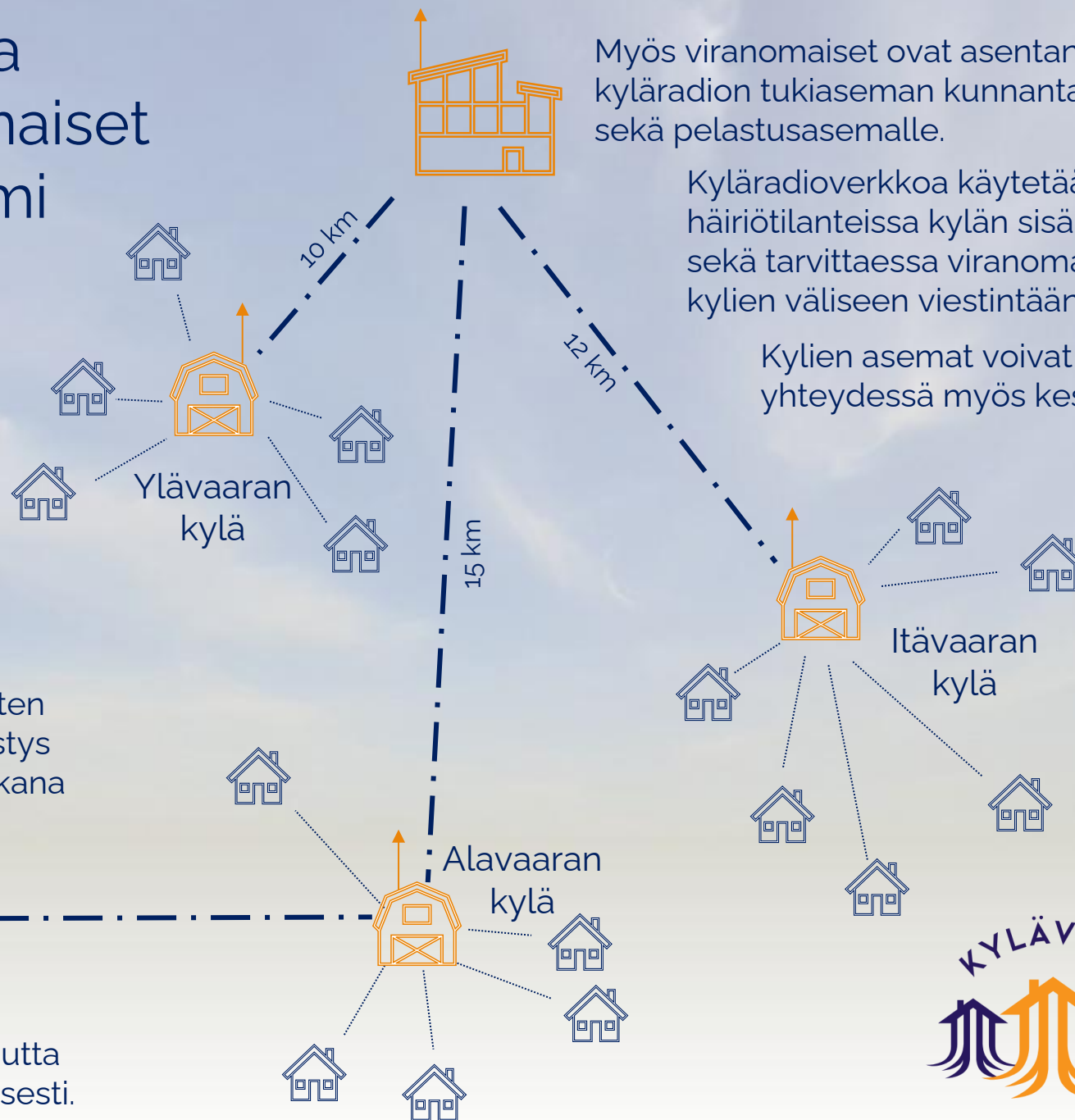
Kylillä sovitaan, miten tukiasemien päivystys häiriötilanteiden aikana järjestetään.

Kyläradion käyttöä harjoitellaan ja yhteyksien toimivuutta testataan säännöllisesti.

Myös viranomaiset ovat asentaneet kyläradion tukiaseman kunnantalolle sekä pelastusasemalle.

Kyläradioverkkoa käytetään häiriötilanteissa kylän sisäiseen sekä tarvittaessa viranomaisten ja kylien väliseen viestintään.

Kylien asemat voivat olla yhteydessä myös keskenään.

Paikallinen yhteisöllinen varautuminen ja turvallisuustyö on yhteistyötä

1. kyläläisten kesken
2. kylän eri toimijoiden kesken
3. viranomaistahojen kanssa

Mitä järjestöjä teidän kylällä toimii?

- kunta
- hyvinvointialue
- pelastustoimi
- poliisi
- raja
- puolustusvoimat

Kylävara-konsepti rakentuu...

Konsepti lanseerataan helmikuussa 2026

KYLÄVARA

Arjen turvallisuus ja yhteisöllinen huolenpito

- ✓ Kylätoiminta perus- ja akuutti-resilienssin vahvistajana
- ✓ Turvallisuuden tunteen ja henkisen kriisinkestävyyden vahvistaminen
- ✓ Yhteisöllinen huolenpito
- ✓ Organisoidut naapuriapuryhmät

Arjen turvallisuus ja yhteisöllinen huolenpito

Yhteisöllinen varautuminen ja toiminta häiriö- ja kriisitilanteissa

Yhteisöllinen varautuminen ja toiminta häiriö- ja kriisitilanteissa

- ✓ Suunnittelu ja organisointi
- ✓ Koulutukset ja harjoitukset
- ✓ Infra ja investoinnit
- ✓ Tiedonkulun varmistaminen
- ✓ Yhdessä sovitut toimintatavat
- ▶ Yhteistyö myös viranomaisten kanssa

Turvallisuuden tunne

Henkinen kriisinkestävyys

Kyläturvallisuus

Pohdi hetki omaa kylääsi

Mihin varautumiseen ja turvallisuuteen liittyviin asioihin tai kehittämisen kohteisiin haluaisit, että teidän kylällänne tartuttaisiin ensimmäisenä?

Kirjaa ylös 1-3 asiaa.

VNTEAS tutkimus 25.3.2025

Paikallinen
kansalaistoiminta
yhteiskunnan
resilienssin lisääjänä

Helsingin yliopisto
Suomen ympäristökeskus
Demos Helsinki

tietokayttoon.fi

Kansalaistoiminta vahvistaa sekä **perus**resilienssiä että **akuutti**resilienssiä

- ✓ Kaikki yhdessä tekeminen – myös kaikkein perinteisin kylätoiminta – luo valmiutta myös häiriöistä selviämiseen
- ✓ Naapurit ja läheltä löytyvät yhteisöt ovat avun järjestymisessä ja kriiseistä selviämisessä keskeisiä

Paikallinen kansalaistoiminta
täydentää viranomaisvetoista
“kovaa” turvallisuutta

Euroopan unionin
osarahoittama

Lisätietoa
Kylävara-hankkeesta
Suomen Kylät ry:n
verkkosivuilla

Tilaa Kylävara-uutiskirje:

Kylävara-hanke

Euroopan unionin osarahoittama
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
ritva.pihlaja@suomenkylat.fi
045 3410 394

Suomen Kylät
Finlands Byar